

(volt Székely Udvarhely)

A Székelység pürtoktól függő
politikai újsága

Előfizetési ár: egész évre 100 leu, félére 50 leu, negyed-
évre 25 leu. Egyes szám 1 leu. A Regálban 1 leu 50 bani.
Hirdetések díjszabás szerint. — Nyílt-tér soronként 3 leu.

Felölös szerkesztő:
Ebert András
Kiadja: A lapkiadó-társaság.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Odorheiu (Székelyudvar-
hely) Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 31 sz.
Megjelen minden csütörtökön és vasárnap.

A forradalom

után minden vármegyében, vá-
rosban, sőt itt ott a falvakban
is akadott az igazi demokráciának
egy-egy őszinte képviselője, szó-
szólója. Ezek akarva nem akarva
felszínre kerültek. Kikutatta őket
az évszázadokon keresztül el-
nyomott polgári közvélemény,
főlemelte vállára és diadal itta-
san körülhordozta.

De hamar fordult a kocka!
Az arisztokrácia s az azt maj-
moló tunya, lusta és ostoba
Zsentrivilág rögtön fölocsudott.
A demokrácia friss levegője el-
torzította az éjjeli dőzsöléshez
szokott arcukat, a baglyok fél-
tek, remegtek a világoságtól és
a közös rettegés összeforraszt-
otta őket. Pokoli tervet, hitvány
manővert dolgoztak ki ép azok
ellen, a kik hivatva lettek volna
a világot a mai kataklizmából,
a mai embertelenségből kivezetni.

A demokratikus meggyőződés-
nek szükségszerű következmé-
nye volt az etnikai elv respek-
tálása, az Alba-Julához való
csatlakozás és a politikai ak-
tivitás azonnali megkezdése.
Ebbe kapaszkodtak bele a gothai
almanach biblikusai, ezt az ürü-
gyet használták fel a népnyzó
élősdiek, hogy megindíthassák
a hajszát azok ellen, a kik ki-
fejezői voltak az új élet hajnal-
hasadásának.

A demokrácia e szerencsét-
len vezéreit „hazaárulóknak”,
„megfizetett bérenceknek”, „re-
negátoknak”, „hitehagyottak-
nak”, stb.-ieknek kiáltották ki,
majd állásukban, megélhetési

lehetőségükben támadták meg.
S e becsület gyilkolásra az er-
delyi magyar sajtó — kevés,
nagyon kevés kivétellel — fel-
béreltette magát, vagy pedig a
hazafiság megtévesztő hangoz-
tatásával operáló önérdék haj-
hászóknak felült és mellettük
verte a nagydobot.

S erre a közép osztály és a
nép — melynek szíve még saj-
gott a magyar hazát ért súlyos
veszteség fájalmától, melynek
legérzékenyebb oldalát támadták
meg — kezdett kételkedni, majd
elhitte az ámitó beszédeket, új-
ság cikkeket és a krokodil köny-
nyeket.

A demokrácia hivatott vezé-
rei lettek a közvélemény előtt
a legnagyobb hazaárulók és
„oláh bérencek”. Ezalatt pe-
dig a méreg keverők, a csak
felfelé csuszni tudó nép ámitók
**titokban Bukarestbe men-
tek.** Igen Bukarestbe és nem
Budapestre. S ott próbál-
ták be bizonyítani, hogy mi-
csoda nagy hazafiak, románba-
rátok, sőt egyike másika — a
legfurfangosabbak közül valók
— holmi tized rangu rokoni
kötelék kapcsán, még román
eredetüket is igyekeztek bebi-
zonyítani.

Ezelőtt az ilyen rokonsági
kötelékről tudni sem akartak,
gondosan elrejtették, sőt ha vé-
letlenül felszínre került, a leg-
vadabb méregbe gurultak; oh
de most, fel kellett használni,
hogy általa a magyar demok-
ráciának megértő szeretetét el-
hallgattassák, sirba temessék.

Csuf, ocsmány dolog a nép
előtt a nagy magyar szerepet
adni, izgatni, lázítani és Buka-
restben hétrét görnyedve, a ro-
mán eredetet bizonyítani; még
csufabb, még ocsmányabb, ha
ezt olyan egyének teszik,
akik a román államtól busás
fizetést huznak. De legszemte-
lenebb volt mégis néhány er-
delyi sajtó-organum, amely most
— hogy kezdenek mindenre
rájönni — képmutatón hallgat
és adja az ártatlant, . .

Megölték ezek a Krisztust,
az Eszmét és most a sirja fö-
lött kereszténységet akarnak
csinálni. Ők, akik, kigunyolták,
fojtogatták, és keresztre feszí-
tették az igazságot!

S te szegény nép, húzzad a
keserves igát csak tovább!

— **Újvárosi tisztviselők fize-
tése.** Köztudomású tény, hogy Szé-
kelyudvarhely város állandó rende-
zés alatt áll. E város tisztviselőinek
— akiknek feladatuk a szükséges
anyagi eszközök előteremtése, a
rendezések keresztülvitele a többi
kifoghatatlan és tulhalmozott hi-
vatalos teendők mellett — munka-
erejét rendkívül igénybe veszi. En-
nek dacára a városi tisztviselők
aránytalannul rosszabbul vannak fi-
zetve, mint a többi hasonló, rende-
zettebb és így kevesebb megterhe-
léssel bíró városok tisztviselői. Sőt
ennél kisebb városok is már kellően
megtartották a fizetések megállapi-
tásánál a mostani nehéz körülmé-
nyeket, — a belügyminisztérium jóvá-
hagyása mellett. Ezt mérlegelve, —
mint értesülünk — arra indította
a városi tanácsot, hogy az amugyis
az állam által megtérítendő fizeté-
sek, igazságosabb és méltányosabb
módon legyenek megállapítva. Az
erre vonatkozó határozatok — érte-
sülésünk szerint — a jövő hó ele-
jén felsőbb helyre, jóváhagyás vé-
gett felterjesztetnek. Remélhető, hogy
tárgyalagos indokaikat a kormány
jóindulata is magáévá teszi s ezzel
a valóban érdemes tisztviselők meg-
élhetését lehetővé fogja tenni.

Miért! ? . . .

Gyermekkoromban kis székely fa-
lunkban ott a Bosnyák-patak men-
tén, nagy ujság volt, amikor így ősz
idején megjelent a mosztikás ember.

Kis hegyi lovacskája alaposan
meg volt rakva zsákokkal, amelyek-
ben léphulladék, viasz (ez volt a
mosztika) és széna volt. A bácsi
vezette a lovat — néha kettőt is,
amelyek szép lassan ballagtak egy-
más után.

Nagy csoportokban bámultuk a
jámbor lovakat, amelyek nyugodtan
megvárták gazdájukat, amíg a mosz-
tikát a méhesekben megvásárolta.

A mosztikás román ember volt,
aki keveset tudott magyarul, de azért
Bálint Simonbáéktól (aki alszegbe
lakott) a felszegbeliekig, minden jóra-
való ember meghívta éjjeli szállásra.

Emlékszem, egyszer Berze Gyurka-
báéknál halt és büszke is volt erre
Gyuri bácsi. Az egész szomszédság
oda gyülekezett estére. Az asszonyok
csepiüt hozták, az öregek pipát.

A lámpaolaj drágaságára való te-
kintettel (akkor 3 krajcár volt egy
liter), tűz mellett volt a beszélgetés.

Csika Jánosbáé ült a góc alatt, ta-
szigálta a tüzet, hogy világítsa s
néha-néha egy-egy jó menyecske-
szemü szemet tett markából a pipába.

Jánosbát — így hívták a mosztí-
kás bácsit — jó zizegős zsupszal-
mára fektették a bárányszőr subájára;
a többiek a hosszú padon s kicsi
székeken helyezkedtek el.

A vándorutast szerető gyöngéd-
séggel kezelték. Kikérdezték az ő
faluja minden gazdasági viszonyá-
ról. Milyen a marha ára; milyen
volt a termés; vannak-e udvarok
arra felé stb.

Jánosbá felelt s ha nem mondotta
helyesen minden gúny nélkül kijavi-
tották. Majd pedig, mikor jól kikér-
dezték, paroláztak s jóéjszakát ki-
vántak.

Isten ment! s nagy szerencsétlenség
lett volna, ha valaki nem foghatott
volna kezét vele és sok szerencsét s
áldást nem mondott volna reá . . .

Reggel Trézsi néni egy kis papramorgót hozott, azt elkészíttették a kivételesen készített hagymás tokány mellett; a lovát ellátták, megittatták, megsimogatták, paroláztak és kikísérte az egész háznép a szomszédig s így bucsúztak a vendégtől.

Ez az életkép mindig a szemem előtt lebeg — valahányszor a magyar-román ellentéteket emlegetik — annak bizonyosságául, hogy sem a székely és magyar, sem a román nép nem ellensége egymásnak.

En magam ott nőttem fel a Székelyföldön, székely testvéreim között, székely millióban és amikor onnan elvetődtem, egy vegyes nép lakta városban meglepődve tapasztaltam az ellentéteket és az egymás iránti ellenszenvet, de csak az intellektuális között, a tiszta román faluban, ahol volt szerencsém megfordulni ugyan olyan egyszerű, de annál értékesebb, mert szívélyes fogadtatásban részesültem, mint a mosztikás Jánosbá ott, a székely kis falunkban.

Tapasztalatom azt bizonyítja, hogy a magyar és román intellektuális körében divott és még mindig divó, azóta kölcsönösen a nép körébe is bevett ellenszenv oka gazdasági vonatkozású; bár van benne kölcsönösen egy bizonyos foku tudatlanság és embertelenség is.

A magyar világban és most is a nemzetek közötti surlódás fokozottabb mértékben vegyeslakta vidékeken volt meg. Például az én kis falumban nagyon derék és jó embereknek tartották a szászokat és a románokat is, akik ott laknak, ahol a fogarasi fehér hegyek vannak. Viszont a töröcsvári román falusi emberek is így gondolkodtak a székelyföldi népekről.

A vegyes lakossággal bíró városokban azonban a magyar és román urak között a nagyobb darab kenyérért az ügyvédeknek a kliensekért, a papoknak a hívőkért, a tanítóknak az iskolákért, a kereskedőknek a vevőkért áldatlan harcuk folyt. Ezek az urak egy kanál vízben eltették volna egymást, mert egymás elől szedték el a falatot.

A hazafias magyar urak arra tanították a népet, hogy rossz ember a román és viszont.

Ezek a tanok terjedtek.

Eljött a háború vége; Erdélyt Romániához csatolták.

Elállottak a rövidlátókörű ügyvédek, tanítók, papok (tisztelet a kivételnek) és kölcsönösen arra tanították a népet, hogy ne becsüljék egymást. A rövidlátó román nadrágos emberek a népen akarták kitölteni a bosszút s viszont a magyar nadrágos emberek azt mondták: nem kell elismerni a román uralmat, mert „megváltozik minden”...

A nép szántott, vetett, dolgozott.

Az urak csinálták a politikát, az „uri huncutságot”...

Nem „változott” meg semmi és nem is „változik”...

Eljött az ideje, hogy változhatatlan tények következtében a székely nép is érvényesítse az alkotmányban és a békeszerződésben biztosított jogait. És azok az urak, akik a mi-

nap azt mondták „árulók, akik a román állam szolgálatába állanak”, ma magyar szövetséget alakítanak (tisztelet a kivételnek)...

A nép pedig szánt-vet és erről egy szót se tud; neki kenyér kell, kevesebb adó, szegény gyermekeinek magyar nyelvű iskola és több szabadság.

Kézzel fogható példa ez az eset arra, hogy a magyar urak ez előtt egy évvel a hatalom elvesztése felletti haragjukban hirdették a „kítartást”, most meg a képviselőségért szónokolnak a népek füvet, fát, bogarat, kisüstös pálinkát...

Éppen így van román részről is a túlzott hazafias uri körökben.

A két csatázó tábor harcáról sem a román, sem a székely nép — értem alatta a falusi népet — nem tud semmit és ha tud, nem érti meg: miért kell haragudni Berze Gyuribának a mosztikás Jánosbáral?... (s. e.)

Az új adók.

U. E. j. cédula. A nem kereskedelmi hivatásokból és foglalkozásokból származó jövedelmek adója.

1921. április 1-től kezdődőleg 10 százalék adóval lesz megróva az a jövedelem, amely ama foglalkozásokból származik, amelyeket valaki anélkül gyakorol, hogy kereskedő vagy iparos lenne, valamint minden hasznos hajtó foglalkozásból és termelésből eredő jövedelem, amely nem esik más céduláris adó alá.

A falusi termelők dézsmából eredő jövedelmei csak 8 százalékkal lesznek megadóztatva.

A tiszta jövedelmet, amely főnti adónem alapja is, elérjük, ha az adóztatást megelőző évben elért összes bevételezett összegből levonjuk a foglalkozás gyakorlásához szükséges kiadásokat.

Az adó kiszámításánál a 3000 leu-ig terjedő jövedelem felének számítottatik, ha jelen cédula alá eső tiszta jövedelem nem haladja meg a 12,000 leut.

A jelen adó alá eső személy tartozik minden évben az adóhivatalnál bejelenteni azt az összeget, amelyet a megadóztatandó jövedelme kitesz (vagyis a főnti kedvezményeket levonva, a bruttó jövedelemből).

Ha az előző évben a foglalkozás gyakorlása 3 hónapnál kevesebb ideig tartott vagy egyáltalán nem gyakoroltatott, az adó alapjául szolgáló jövedelem úgy lesz megállapítva, hogy az illető egyén által fizetett lakbér vétetik alapul és ez egy együtthatóval lesz beszorozva (itt az az irány-elv követetik, hogy az adózó jövedelméből mennyit fizet lakbérbe.)

Azok a személyek, akik alkalmasszerűleg elszigetelt ügyletekből érnek el jövedelmeket anélkül, hogy valamely foglalkozásuk volna, 10 nap alatt kötelesek az elért jövedelmet bejelenteni, amely esetben az adó azonnal megállapítandó és kifizetendő.

(Következő számunkban az F) cédulát közöljük.)

HIREK.

— **Máról holnapra élünk** s mégis annyira izgat jövőendő sorunk. Az ember törekvése előre törtetni, haladni, tökéletesedni minden téren. Vajjon milyen lesz a világ 1000 év múlva, milyenek lesznek a társadalmi berendezések, a kormányzat, államformák, vallás; milyen fokra fejlődik a közlekedés, ipar és kereskedelem? Ezek mind olyan kérdések, amelyekre már most feleletet várunk! S ki ne olvasná el szívesen e kérdésekre a feleletet is? A „Székely Hírek” szerkesztősége fáradságot nem kímélve ez igazán izgató kérdésekre a 48. számtól kezdődőleg meg fogja adni a feleletet folytatólagosan a tárcarovatban. Montegazza olasz tudósak tudományos alapon felépített álmát a 3000 év közállapotairól fogjuk közölni, amely egyrészt roppant szenzációs és érdekes lesz, másrészt állandóan sarkalni fog, hogy mi székelyek is fogjuk meg minden téren a haladás, a tökéletesedés székkérdőjét.

— **Államsegély Székelyudvarhelynek.** Istennem, de sürgős! — mondják igen sokan. Azonban — bár a városi tanács mindent elkövetett, hogy az érvényben lévő törvények alapján járó államsegélyeket megkapja — eddig hozzájutni nem tudott. A felvételt egyrészt a belügyi államtitkárságnál folyó vizsgálatok, másrészt az is megakasztja, hogy a kiutalásokat Bukarestben intézik, Hej pedig a város szükségletei, azonnali fedezetet követelnek és a fizetésihiány — kiszámíthatatlan hátrányokat okoz sok tekintetben. Titulescu pénzügyminiszter urhoz, a város érdemes képviselőjéhez készülődnek, hogy e lehetetlen állapotot segíteni kegyeskedjék.

— **Jegyzők az alispánnál.** Csikvármegye — mint már megírtuk Dobay Gábor személyében új alispánt kapott. A vármegye községi és körjegyzői minap testületileg tisztelegtek előtte. A jegyzőkkel együtt Sorbán István felcsiki főszolgabíró a főszolgabíroságok és Sófaly József vármegyei aljegyző a megyei tisztviselők nevében fejezte ki tiszteletét. Balogh István csikszentsimoni körjegyző volt a községi és körjegyzők testületének szónoka, aki tartalmaz, igen sokat mondó beszédben üdvözölte az új alispánt, aki biztosította a jegyzői kart mindenkor jóakarattal.

— **Dr Molnár Dénes** Kézdivásárhely város polgármesterét — a közelebről Háromszékvármegye alispáni hivatalához főjegyzőnek áthelyezett Dr Paltineanu Grigore helyébe — II. főszolgabírónak nevezték ki Sepsiszentgyörgyre. Kézdivásárhely polgársága körében élénk mozgalom indult, hogy Dr Molnár szülővárosa élén maradjon.

— **Újabb villamos bevezetések** a városi tanács Székelyudvarhelyt mindaddig, míg a telepet kibővíteni nem tudják, senkinek sem engedélyez.

— **Minevezés.** Apór Zoltánt a kovásznai járás szolgabírájának nevezték ki.

— **Jóváhagyta a kormány** az „Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség” alapszabályait. A béklyók lehullottak, csak a törvény fegyelme fékezheti az előrehaladást — írja az „Új Kelet”. Történelmi feladatok várnak az erdélyi zsidó nemzetre, e feladatokat most már teljesítheti is a történelmi felelősség teljes átérzésével, mert azon a napon, mikor a Nemzeti Szövetség szervezeti szabályait a kormány jóváhagyta, az új korszak kapuit maga a történelem nyitotta meg a zsidónép előtt... A zsidóság életre való törekvése, szolgáljon például a székely nemzet és a magyarság okos, előrelátó, megértő szervezkedésére is. Mert hát régen írva van, hogy „szemesé a világ, vaké az alamizna!”...

— **Misfaludy Károly** írói fellépésének 100. évfordulója alkalmából a székelyudvarhelyi ref. kollegium ifjúsága folyó évi december 10-én előadja a költő „Csalódások” c. vigjátékát.

— **Hathetes autótanfolyamot** tart Donner Kornél okleveles gépészmérnök, műszaki tanácsos Marosvásárhelyt. Jelentkezni lehet a kir. lparfelügyelőségénél (Insp. Industrial) tisztviselő-telep. Telefon 185, lakásán 275. sz. A tanfolyam elméleti, gyakorlati, sőt műhelygyakorlatokkal is egybekötött lesz. A tanfolyamra az összes vármegyéből lehet jelentkezni.

— **Jegyzői áthelyések.** Dr Cornea Tamás, Udvarhelyvármegye prefektusa a jegyzői körökben a következő áthelyezéseket eszközölte: Godra Mihály Ióvétei és Caracas Lajos felsőrákosi jegyzők kölcsönösen áthelyeztettek. Babos János fenyédi jegyzőt Homoródszentlászlóra, Bartalis Jenő homoródszentlászlói jegyzőt Bikafalvára; Máthé József bikafalvi jegyzőt Fenyédre; Kádár Adolf farcádi jegyzőt Zetelakára; Nagy Béla zetelakai jegyzőt Farczadra; Szabó D. Imre zetelakai s. jegyzőt Bodosra helyezte át.

— **A gyorspostaközlekedés** — mint Bukarestből írják — Magyarországgal helyreállott és a levepostaforgalom is rendes.

— **Polgári fillérestély.** A székelyudvarhelyi polgári önképző- és segélyező egyesület e hó 22-én tartotta második fillérestélyét, szép számmal közönség előtt. Az estélyt Jakabos Irénke és Ilonka, Bartók Sándor és Schubert József rendezték elismerésre méltó ügyességgel. A nyitány után Tompa László tartott tanulságos felolvasást, melyet Jakabos Irénke megkapó éneke követett. Németh Andor hatásos szavalata után Kónya Jancsi a tőle megszokott művészettel hegedült. Papp Margitka monológot adott elő a közönség nagy meglepedésére és Páncél Sándor, színészi ügyességgel kuplázott. — A legközelebbi fillérestély e hó 29-én lesz.

— **Sepsiszentgyörgyön** az új maximális árak e hó 15-én léptek életbe. Dr Crisan polgármester a következő árakat tette közzé: Marhahus kilója 6, bivalhus 6, borjúhus 8, sertéshus sovány 14, kövér szalonna 16, fej 8, láb 2, olvasztani való szalonna 22, olvasztott zsír 28, szalonna sós, száraz, füstölt, paprikás 25, juhhus 4 leu.

— **Enyhe telet jósol** *Heilman* tanácsos, a porosz meteorológiai intézet igazgatója. Az utolsó 93 év alatt, vagyis 1829 óta csak 1834-ben, 1888-ban és 1911-ben volt melegebb nyár. Jellemző, hogy mind a három évben meleg nyár után, enyhe tél következett. Ebből következtetve, az idei tél is enyhének ígérkezik. De azért a német tudós nem merne mérget venni rá, hogy ez így is lesz.

— **A városi földet és házakat** az összeíró bizottságok tulajdonra értékelték. A tanács a rendkívüli megterhelés ellen, illetékes helyen előterjesztést tett.

— **Katalin-bálok Csikban.** A Csikszeredai Iparos Nőegylet e hó 24-én, a református egyház pedig december 3-án az Európa-szálloda nagytermében és Csikborzsova ifjúsága e hó 26-án az iskola termében rendezte Katalin-bálját.

— **900 kilométeres víziút** kiépítése van tervbe véve a hollandi tengerparttól a Fekete tengerig. Ez lenne a duna—majna—rajnai víziút, melynek technikailag nagyobb, nemzetgazdaságilag jelentősebb terv a háború óta alig merült fel. A mai árakat véve alapul, 9 és fél milliárd márka van előirányozva. Az építés 11 évbe kerül. A vízierőt már a kezdetnél felhasználják villamosáram termelésre. Majdnem másfél milliárd kilowattórát fog szállítani a csatorna hajókat hordó árja. Már 1805-ben jósolta egy német professzor, hogy ha e csatornát kiépítik: Nürnberg, Regensburg, Trieszt és Velence viszszanyerik középkori kereskedelmi jelentőségüket.

— **Dolgoznak Marospásárhelyt.** E hó 20-án volt a szabadiskola 2-ik tudományos előadása a felső kereskedelmi iskola vegytan-termében, hol Hanner Viktor tanár az életfolyamat- és táplálkozásról tartott, vegytani kísérletekkel kísért előadást. Dr. Csengeri Gyuláné esperanto-órákat ad egyeseknek és csoportoknak Str. Grigorescu (iskola-u.) 18. sz. alatt. — E hó 25-én (pénteken) nagyszabású orgona hangversenyt tart Metz Piroska a Kulturpalotában. A hatalmas hangszeren hetek óta éjjel-nappal dolgoznak a Rieger-gyár munkásai. A hangversenyen Tonházi gordonkaművész játékában is alkalma lesz Zsizsmann zongorakíséréte mellett gyönyörködni a vásárhelyi közönségnek. — Színpartoló-Egyesület alakult Janovics Jenő színigazgató diszelnökségével a Kulturpalota nagytermében, szintén e hó 20-án, vasárnap. Ezt a példát a többi székely városok is követhetnék.

— **A gázmaszkot** *Harrison E. F.* találta fel, aki a háború alatt 47 éves korában, mint önkéntes lépett az angol hadseregbe. Egyes angol lapok azt írják, hogy Harrisonnak köszönhető, hogy az ántánt a háborút megnyerte. A londoni gyógyszerészeti társaság dísztermében, most leplezték le a gázmaszk feltalálójának emléktábláját, aki a németek gázlővedékeivel szemben, találmányával megmentette az ántánt csapatokat a biztos pusztulástól.

Az állampolgársági helyzet rendezése.

A bukaresti m. kir. követség közölte velünk a magyar kormány 6500—1921. sz. rendeletét, mely az új állampolgársági helyzet rendezésére igen fontos s azért azt egész terjedelmében közöljük. A rendelet f. hó 12-én kelt s így szól:

A szövetséges és társult hatalmakkal Trianonban 1920. évi június hó 4. napján kötött és az 1921. XXXIII. törvénycikkkel beikkllyezett békeszerződés 1921. évi július hó 26. napján életbelépve, a m. kir. minisztérium az e szerződésben foglalt állampolgársági rendelkezések ismertetése, valamint a magyar állampolgárság megszerzésére irányuló igény (opció) gyakorlásának szabályozása tárgyában a következőket rendeli:

I. Általános rendelkezések.

1. §. A békeszerződés 61. cikke értelmében mindazok a magyar állampolgárok, akiknek illetőségi községe oly területen fekszik, amely Magyarországtól a békeszerződés alapján valamely más államhoz csatoltatott, tekintet nélkül ezidőszereint lakóhelyükre, a magyar állampolgári kötelekből való előzetes elbocsátásuk nélkül 1921. évi július hó 26-ik napján eddigi magyar állampolgárságukat elvesztik és minden honosítási eljárás vagy egyéb hatósági intézkedés nélkül annak az államnak válnak jogérvényesen állampolgáraivá, amely államnak fennhatósága alá illetőségi községük került.

2. §. A békeszerződés 62. cikke következtében azonban az előző § ban említett magyar állampolgárok közül azok, akik csak 1910. évi január 1-je utáni időben szereztek Magyarországnak oly leváló területén községi illetőséget, amely területet a békeszerződés a szerb-horvát-szlavon királysághoz, illetőleg a cseh-szlovák köztársasághoz csatolt, csak akkor szerzik meg a szerb-horvát-szlavon, illetőleg a cseh-szlovák állampolgárságot, ha az új állampolgárság elismerése iránt az említett államok kormányához kérvényt intéznek és kérvényük kedvező elintéztét nyer.

3. §. A békeszerződés 63. cikke alapján mindazok a magyar állampolgárok, akik magyar állampolgárságukat az 1. § értelmében elvesztik, jogosultak a békeszerződés életbelépésétől, vagyis 1921. évi július hó 26. napjától számított egy éven belül magyar állampolgárságuk fenntartását igényelni (opció).

4. §. A békeszerződés 64. cikke megadja továbbá tekintet nélkül jelenlegi állampolgárságukra és lakóhelyükre azoknak, akiknek a volt birodalmi tanácsban képviselt országokban és tartományokban (a volt osztrák császárságnak területén) vagy Bosznia-Hercegovinában van ezidőszereint községi illetőségük és fajra nézve magyarok, valamint magyar anyanyelvűek a jogot, hogy a békeszerződés életbelépésétől, vagyis 1921. évi július hó 26. napjától számított hat hónapon belül a magyar állampolgárság elnyeréséért opciót gyakorolhassanak.

Viszont Magyarországnak a trianoni békeszerződésben megállapított területén illetőséggel bíró volt magyar állampolgárok, tekintet nélkül jelenlegi községi lakóhelyükre, ugyan-ezen idő alatt opciót gyakorolhatnak az osztrák, az olasz, a lengyel, a román, szerb-horvát-szlavon és a cseh-szlovák állampolgárság meg-

szerzésére, ha abban az államban, amelynek állampolgárságát elnyerni ohajtják, a lakosság többsége ugyanahhoz a fajhoz tartozik és ugyanolyan anyanyelvű, mint ők.

5. §. Az optálási (szabad választási) jog (3. és 4. §.) nemre való tekintet nélkül minden 18. életévét betöltött és nem cselekvőképtelen személyt megillet és ezek az opciós nyilatkozatot a maguk nevében teszik meg.

Az atyai hatalom alatt nem álló, 18 évesnél fiatalabb gyermek nevében az opciós nyilatkozatot törvényes képviselője jogosult megtenni. A 12. életévét betöltött kiskorút az opciós nyilatkozat megtétele előtt, meg kell hallgatni.

A gondnokság alá helyezett cselekvőképtelen személy nevében az opciós nyilatkozatot törvényes képviselője jogosult megtenni.

A gondnokság alá helyezett, de nem cselekvőképtelen személy, az opciós nyilatkozatot maga teszi meg.

Annak a személynek, akinek nevében törvényes képviselője tette meg az opciós nyilatkozatot, jogában áll azt az opcióra megszabott határidő alatt visszavonni, ha a határidő eltelte előtt 18. életévét betöltötte illetőleg, ha a határidő eltelte előtt megszűnt az az ok, amely miatt az opciót a maga nevében nem gyakorolhatta. A visszavonással az állampolgárságnak az opcióval történt fenntartása vagy megszerzése hatályát veszti.

6. §. Az optálással a békeszerződés értelmében az a kötelezettség jár, hogy az optálónak az optálásra biztosított időtartam (3. és 4. §) elteltét követő egy éven belül állandó lakhelyét annak az államnak területére kell áthelyeznie, amely államnak az állampolgárságát optálta (választotta).

7. §. Az optálókot megilleti az a jog, hogy megtarthatják kiköltözésük után is az elhagyott állam területén fekvő ingatlanait, az azok műveléséhez és használatához szükséges felszerelésekkel egyetemben.

Jogukban áll továbbá az optálónak, hogy bármi néven nevezendő ingó vagyonukat új letelepedési helyükre magukkal vigyék és emiatt sem kilépési, sem belépési díjakkal vagy illetékekkel nem terhelhetők.

8. §. A békeszerződés 65. cikke értelmében szigorúan tilos bárkit az opciónak szabad elhatározáson alapuló gyakorlásában rábeszéléssel, fenyegetéssel, hatósági rendelkezéssel, intézkedéssel vagy irányítással befolyásolni, korlátozni vagy megakadályozni.

9. §. A békeszerződés 63. 64. és 66. cikke értelmében az állampolgárságnak mind a 61. és 62. cikke alapján beálló változásában, mind az opció gyakorlásával elérhető fenntartásában vagy megszerzésében a férjnek állampolgárságát követik a vele együtt élő felesége és az atyai hatalma alatt álló 18 évesnél fiatalabb gyermekei is.

II. A magyar állampolgárság fenntartására, illetőleg megszerzésére irányuló opciós gyakorlásának módja és hatása.

10. §. A magyar állampolgárság fenntartására, illetőleg megszerzésére irányuló opciós nyilatkozatot a belső lakó optáló a lakhelyére illetékes elsőfoku közigazgatási hatóságnál (törvényhatósági városokban tauácsnál), vagy a m. kir. belügyminiszternél, Magyarországon területén

kivül lakó optáló pedig azokon a külföldi hatóságokon kívül, amelyeket az illető idegen állam az optálások átvételére feljogosít, Magyarországon bármely külképviseleti hatóságánál vagy közvetlenül a m. kir. belügyminiszternél teheti meg.

Abban az esetben, ha az optáló az opciós nyilatkozatot valamely külföldi hatóságnál teszi meg, köteles ezt a körülményt, valamint a 11. §-ban felsorolt személyi adatait Magyarországnak az illető idegen államban székelő külképviseleti hatóságánál vagy a m. kir. belügyminiszternél bejelenteni.

11. §. Az opciós nyilatkozatot szóval vagy írásban, a m. kir. belügyminiszternél azonban csak írásban lehet megtenni. A szóbeli optálásról az átvéző hatóság jegyzőkönyvet vesz fel.

Az opciós nyilatkozatnak tartalmaznia kell:

a) Az optáló szüleinek családi és utónevét;

b) az optálónak családi és utónevét;

c) az optálónak születési helyét, évét, hónapját és napját;

d) az optáló községi illetőségi helyét;

e) Az optáló vallását, családi állapotát, foglalkozását és állandó lakhelyét.

f) az optáló feleségének családi és utónevét, születési évét és helyét annak megjelölésével, hogy vele együtt él-e; végül

g) az optáló 28 évesnél fiatalabb gyermekeinek nevét, születési helyét, évét, hónapját és napját.

Ezeket az adatokat alkalmas okmányokkal a lehetőséghez képest igazolni kell.

(Vége köv.)

— **Osvát-est Székelyudvarhelyen.** A székelyudvarhelyi jótékony nőegylet folyó hó 26-án (szombaton) az *Osvát Kálmán* hírneves marospásárhelyi író és conferancier vendégszereplésével tánccal egybekötött jótékonycélu Kabaré-estélyt rendez a „Bukarest”-szálló színháztermében az alábbi műsorral: 1. Nyitány. Játssza *Kónya Jancsi* zene-kara. 2. Szabad előadást tart Dr. *Osvát Kálmán*. 3. Énekel *Kertész Arpád*né, zongorán kíséri *Tompa László*né. 4. Szabadelőadás. Tartja *Osvát Kálmán*. 5. Modern táncok. Bemutatják cigány zene-kiséret mellett Dr. *Radnay Zoltán* és *R. Fényes Janka* okl. tánc-tanárok. 6. Szabadelőadás. Tartja Dr. *Osvát Kálmán*. 7. Énekel Dr. *Benedek Géza*, zongorán kíséri Dr. *Révay György*. 8. Szabad előadás tartja Dr. *Osvát Kálmán*. Az estély iránt széles körben nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Akasztság.** *Szabó János* 60 éves földmives e hó 20-án Homoródmás községben, az erdőben felakasztotta magát. Tettének oka, ismeretlen.

**SCHMITZ
FEST,
TISZTIT
RUHÁKAT**
Odorheiu (Székelyudvarhely),
Malom-utca 21. szám.

— A világháború előtt a 160 ezer 150 négyzetkilométer nagyságú Romániának 5 millió 406 ezer lakosára 3176 posta- és táviró hivatal jutott. Ebből láthatjuk tehát, — írja Fekete Nagy Béla a »Közgazdaság« legutóbbi számában — hogy a román postaintézmény kiterjedtségben, mivel sem állott a méltán kiválónak ítélt magyar posta mögött.

— **Fekete Mihály.** kézdivárhelyi vezetőjárásbíró — mint tudósítónk írja — szabálytalanságok miatt, állásától felfüggesztették.

— **Az országos állatbásárt** Szentegyházasfaluban e hó 26-án tartják meg.

— **A lakbérleti hivatal** Székelyudvarhelyt ezuton ismételtelen közli az érdekeltekkel, akiknek szept. hó előtt kötött szerződésük van betervezve, hogy azokat láttamozva, a hivataltól átvehetik.

Nyomdász tanulóknak egy 2—4 középsikolát végzett fiú havi fizetéssel fölvetetik e lap kiadóhivatalában; ugyanitt egy **könyvkötő** tanuló is fölvetetik.

Női ruhák,

pongyolák, bluzok, női-, férfi-, gyermek fehérneműk, menyasszonyi keblengyék

téli kabátok és kosztümök

legkényesebb estélyi és utcai ruhák olcsón, pontosan, a legújabb divat szerint készülnek; átalakításokat lelkiismeretesen végez:

Dolbig Keresztélyné
Sz.-udvarhely, Str. Horea.
(Kornis utca 14. szám alatt emelet)

Schuller János kalapos

Odorheiu-Săcuiesc (Székelyudvarhely)

Bul. Reg. Ferd. (Kossuth-u) 29.

Elvállalja mindenféle

női és férfi kalapok legdivatosabb **átalakítását.**

Szolid árak, pontos kiszolgálás

Figyelem!

A legszebb és legújabb modern ebédlők, hálók bármilyen interzéria berakásokkal és egyéb berendezéseket készítünk. Zongora és más hangszerek javítását elvállaljuk. Zongorákat hangolunk. A m. t. közönséget biztosítjuk pontos és leggyorsabb kiszolgálásról. Árunk a legjutányosabban vannak megállapítva. Vidéki megrendeléseket gyorsan szállítunk.

Gábos és Székely

műbutor- és épületasztalosok

Odorheiu (Székelyudvarhely) Str. Prințul Mircea (Petőfi-u) 1. sz. (Korona-vendéglő udvarában.)

Figyelem!

— **A székelyudvarhelyi aranyifjúság** legközvetlenebb szórakozó helyei a **Székely Árpád okl. tánc-tanár összegyakorló koszorú.** Az esti colonnenak **minden szombat este 8—12 óráig a „Bukarest”** szálló nagytermében. A diákolonnenak **minden vasárnap** délután fél 4-től fél 8-ig a főgimn. internátusának nagytermében.

— **A hidak rosszak.** A mint már említettük — a város több pontján, a fahidak nagyon rosaszak. Illetékes helyen érdeklődtünk s azt a felvilágosítást nyertük, hogy mihielyt a „Mária Valéria” épület átalakítási munkálatait az ott dolgozó ácsok befejezik, azonnal a hidak kijavításához fognak. A tanács az összes hidakat lehetőleg vasbetonból ohajtaná újra építeni. Ez volna a leg-gazdaságosabb. Tervbe vették a Varga-patak partvédelmének megerősítését is. A rendelkezésre álló anyagi erőhez képest, tavaszkor a vármegyház előtt levő tért — tekintve annak elhanyagolt voltát — szintén parkirozni fogják.

— **A törheny** Udvarhelyvármegyében még mindig terjed. Ennek fő oka az, hogy egyesek a betegségben szenvedőket az egészségesektől elkülöníteni elmulasztják s így a felette ragályos bajt szét-hurcolják. Több helyen pedig a betegséget eltitkolják. Ezeket figyelmeztetjük, hogy úgy az elkülönítés elmulasztása, mint az eltitkolás a legszigorubb büntetést vonja maga után. Ha baj van tehát — saját érdekében is — mindenki siessen azt a hatóságnál azonnal bejelenteni.

— **Az adóballomások** beadásának utolsó határideje 1921. november 30-ika.

Szerkesztői üzenetek.

Pontatlanság. Ha lapunkat, melyet kiadóhivatalunk innen a legnagyobb pontossággal küld, nem kapják kézhez, azonnal értesítsenek, hogy illetékes helyen intézkedhesünk.

Jártas felsőruha **basaló nőt**

magas fizetés mellett azonnali be-lépésre keresek **Schmitz** kelmefestő Malom utca 21. 1—2

Sz. 1431—1921.

Arverési hirdetmény.

Nagygalambfalva község „Kisaményok” nevű erdejében kitermelt s a helyszínén fekvő vegyes bükk és gyertyán tűzifa készletét 1921. évi **december hó 4-én** d. e. 9 órakor a községházánál tartandó nyilvános szóbeli árverésen eladja. Az árverési feltételek és becslési jegyzék a körjegyzői irodán megtekinthetők.

Nagygalambfalva, 1921. nov. 21.
George Horea, Kecseti László,
jzö. kbíró.

Sz. 501—1921.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Béta község korcsma joga 1922. január 1-től kezdődőleg 3 évre haszonbérbe adatik a legtöbbet ígérőnek. Az árverés napja **1921. évi december 15 d. e. 11 óra.**

Kikéltási ára 500 leu. Árverési feltételek a székelydobói körjegyzői hivatalban megtekinthetők.

Béta, 1921. november 19.

Jakab István, kjzö.

BANCA CETATEA ODORHEI

Főintézet BRASSÓ, BUKAREST.

Elfogad átutalásokat bárhova. Folyósít olcsó kölcsönöket, elfogad betéteket magas kamatláb mellett, finánciroz kereskedelmi és ipari vállalatokat. Külföldi pénzeket bevált. Vidéki megbízható ügynököket jutalék mellett alkalmaz. Értekezhetni lehet a bankhelyiségben.

Kereskedők, Szövetkezetek, Fátalepek és Fogyasztók figyelmébe

ajánljuk, hogy nagybani üzletünket Odorheiu (Székelyudvarhely) Bulov. Reg. Ferd. (Kossuth-utca) 56. sz. alatt megnyitottuk, ahol

bas, fűszer- és gyarmatárak,

kitűnő O romániai „Drăgăsanii” fajborok, a miniszterium által hitelesített mérlegek, 3, 5, 10, 15 és 20 kg.-ig. Továbbá gyermek- és férficipők a legolcsóbb napi áron kaphatók.

Tisztelettel: **BANCA CETATEA.**

Hirdetmény.

Kányád község tulajdonát képező korcsma melléképületeivel együtt, utóajánlat folytán újból haszonbérbe adatik 1921 évi december hó 4-én d. u. 1 órakor Kányád község házánál és pedig 1922. évi január 1-től három egymásután következő évre. Kikéltási ár 4015 leu és ennek 10 százaléka bánatpénz. Árverési feltételek a peteki körjegyzői irodában megtekinthetők. További utóajánlat nem fogadtatik el.

Kányád, 1921 évi november hó 18. 1—3

Máthé Elek
k. főbíró.

A jó boltban minden jó van!
A cégre figyeljen, hogy el ne tévedjen.

Csak „**Mellissát**” kérjen,
Másra ne is nézzon!
Ily **cukorka** nincsen,
A többi üzletben.

Szükségletét vegye

Bodrogi és Hirsch
vegyesüzletébe.

Odorheiu-Săcuiesc (Székelyudvarhely), Str. Bulev. Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 31. szám alatt.

A sósfürdő e hó 9-étől,

szerdától kezdve **heten-ként csak négy nap** azaz **szombaton, vasárnap, hétfőn és kedden** lesz nyitva; állandóan központi fűtés.

A fürdő VENDÉGLŐBEN hideg és meleg ételek, édes must és jó ó-bor olcsó árban kapható.

Tisztelettel:

Fernengel Gyula.

Középkorú, becsületes, megbízható nő keresek **szakácsnő**-nek. Jó bánás módot biztosítok. Több évi hűséges szolgálat után, pénzjutalomban részesítem. **Schoffán Jenőné** Segesvár, Brunenplatz 1 sz.

Sz. 502—1921.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy Béta község vadász területe 1922. évi január 1-től kezdődőleg 6 évre nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe adatik. Árverés napja **1921. december 15 d. e. 11 óra.**

Árverési feltételek a székelydobói körjegyzői hivatalban megtekinthetők.

Béta, 1921. november 19.

Jakab István, kjzö.